

International Organisation for Economic and
Social Development through Cooperation
www.fidESCO.org

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker en hun zes kinderen wonen sinds 2012 in Tanzania, waar ze werken als bioinformaticus en neuroloog in een ziekenhuis. Financiële steun aan het "Tanzania Project" van FIDESCO heeft dit al bijna negen jaar mogelijk gemaakt. Jouw gift maakt dat we dit werk kunnen voortzetten.

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker and their six children have lived in Tanzania since 2012. They work in a hospital as a bio-informatician and a neurologist. Financial support to FIDESCO's "Tanzania Project" is indispensable for making this possible. Your donation is highly appreciated.

Maart 2021

Beste allemaal,

Sommige dagen duren eindeloos, zeker als je de nacht erbij mag rekenen. Vandaag begon met een onvangbare mug in mijn klamboe waardoor er niet veel van slapen kwam. Toen ontstond er een gekuiste, en een niet gekuiste versie van deze nieuwsbrief, die allebei tot uw beschikking zijn als daar belangstelling voor is.

In dit land gaat het leven gewoon door, zonder

bependingen in het dagelijks leven al merken we wel dat er een tweede golf plaatsvindt met in die golf onszelf als onmiskenbare gevallen. Niet getest, maar overtuigende kenmerken en een goede week om er weer bovenop te krabbelen. Dat laatste vooral omdat we werkelijk nooit ziek zijn, en dit dus even incasseren was. Maar het was kort, krachtig en voorlopig weer even achter de rug.

De regens zetten hier niet goed door en het blijft grotendeels droog. Willem is inmiddels weer op zijn school en heeft het erg naar zijn zin. Ida is nog even bij ons omdat haar studie zich de afgelopen maanden vooral afspeelde achter een beeldscherm, en het dan niet zo veel uitmaakt waar dat beeldscherm zich bevindt. Het leuke is dat ze wat oud-klasgenoten en schoolgenoten heeft die zich in dezelfde situatie bevinden. Sommigen hebben nog niet kunnen beginnen met studeren en anderen moeten net als Ida de universiteit beginnen vanaf een laptopje. Gelukkig zijn de eerste examens die ze had, en waar ze natuurlijk als een berg tegenop zag – ik zou al lang hebben opgegeven, dag in dag uit met een computer voor me – heel mooi afgerond. Ondanks een moeilijke start als student (want wat had ze het graag anders gezien) liegen haar resultaten er niet om.

EMG-onderzoek

In mijn werkomgeving is een boel veranderd, want de universiteit en het ziekenhuis hebben

Marieke met de groep UWCEA leerlingen die vrijwilligerswerk doet op KCMC

weer grote hoeveelheden specialisten in opleiding aangenomen (soms wel 20-25 in 1 jaar) en mijn grote steun en toeverlaat Emmanuel, die de afgelopen jaren meegedraaid heeft als Registrar Neurologie, heeft zich geplaatst voor de opleiding neurologie in Kaapstad, Zuid Afrika. Daar hebben donoren aan de Stichting Fidesco, wellicht onbewust, heel veel aan bijgedragen. We dragen een deel van zijn opleidings- en levensonderhoudskosten, want Kaapstad is een erg dure en onveilige stad waardoor goede huisvesting en transport erg duur uitvallen. Maar in de afgelopen jaren zijn er talloze aspecten in zijn opleiding geweest die niet hadden kunnen plaatsvinden zonder jullie als sponsors. Om hem eigenhandig op te leiden tot neuroloog hadden we veel liever gewild, want dan had ik hem tenminste niet 4 jaar hoeven missen. Maar diezelfde bureaucratische en politieke obstakels die al een paar jaar alle opleidingen in KCMC hebben opgehouden, doen dat ook voor ons. Dus het was verstandiger hem uiteindelijk maar voor 4 jaar 'onder te brengen' bij een bevriende universiteit die graag iemand uit Kilimanjaro wil opleiden. En die vriendelijkheid en bereidheid van Afrikanen onder elkaar, met name in deze verhardende wereld, is iets waarvan we onmiddellijk besloten gebruik te maken. Het had erger gekund!

Kleine dingen in de gezondheidszorg hier raken me bijzonder. In een samenleving waar bijna niemand verzekerd is en chronische aandoeningen zoals epilepsie vaak on(der)behandeld zijn omdat het teveel geld kost, zie je dingen soms fout gaan. Je kunt ze dan wel benoemen, en haarfijn uitleggen waar het aan ligt dat de epilepsie maar niet onder controle komt, maar sommige mensen hebben gewoon geen geld voor de medicijnen. Ze worden vervolgens wel herhaaldelijk bewusteloos van straat geplukt omdat ze weer een aanval hebben gehad, worden naar het ziekenhuis gebracht (duur), waar ze telkens hetzelfde te horen krijgen.

Op kerstavond had ik Ida en Hugo eventjes meegenomen om kerststalletjes te kijken in KCMC. Elk jaar is er een competitie wie de mooiste stalletjes heeft, en werkelijk niets kan ze daar vanaf brengen. Dat is zeker in zo'n toestand van de wereld wel bijzonder, omdat iedereen er echt plezier in heeft om ze te maken. Toen we door het ziekenhuis sjeesden om ze allemaal te zien, werd ik keer op keer de gang af geplukt voor consulten – en Ida en Hugo maar wachten bij de stalletjes en kerstbomen!

Kerststalletje in aanbouw bij de – door UWC leerlingen beschilderde – ingang van de kinderafdeling

Een van de consulten was een zwangere vrouw die herhaaldelijk was opgenomen vanwege epilepsie, en van wie de co-assistenten vermoedden dat ze haar medicatie helemaal niet meer kon betalen. Ik zette haar over op iets goedkopers, gaf haar een poliafspraak en ging weer snel door met de stalletjestoer. Afgelopen week werd ik door dezelfde co-assistent gebeld over dezelfde patient. Ze was inmiddels bevallen van een gezond kind maar had een doorbraak-aanval gehad, omdat ze de medicatie vergeten was in te nemen. Het bleek dat deze co-assistent zelf haar medicatie was gaan betalen. Geen woord aan vuil gemaakt, en hij blijft het doen. Ik was er zo door geraakt, en gaf hem een groot compliment. Ik zei dat ik wist dat wij dit allemaal niet voor de hele wereld konden doen, maar dat deze betrokkenheid hem beslist een betere arts zou gaan maken. Hij antwoordde met een citaat van Franciscus van Assisi: *"It is through giving that we receive"*. Dit soort dokters hebben we overal ter wereld, maar vaak hebben ze wat meer geld en middelen dan hier. Kleine tekens van naastenliefde zoals deze maken mijn dag, maand en jaar helemaal goed.

Doris

[Net 16 geworden, met een groot tuinfeest. Is inmiddels net een tikje langer dan Ida en haalt haar moeder binnenkort ook in.]

Na 16 uur in de trein vanuit Dar es Salaam (600km), aankomst op station Moshi

Doris, Ida en Vicky pakken reisspullen op de auto

Hey iedereen! Natuurlijk is er sinds de vorige nieuwsbrief niet veel veranderd behalve dat ik nu 16 ben :) Ik had in februari een heel leuk feestje op de 18de in plaats van de 19de (omdat dit weekend een "long weekend" was van de school) zonder social distancing of zo, geen maskers, echt helemaal niks als je het vergelijkt met elders in de wereld. Niet dat er hier geen corona is, maar het is en blijft toch anders, zeker omdat het leven zich voor zo'n groot deel in de buitenlucht afspeelt. Net zoals vorig jaar waren alle vrienden gekomen, en met lekker veel eten. Iedereen nam iets lekkers te eten en te drinken mee, zodat we alleen maar alle meubels hoefden buiten te zetten met wat lampjes en een muziekje. En deze keer werd ik niet door m'n vrienden met slagroom besmeurd...

Op school gebeurt er ook helemaal niet veel, maar mijn klas is na 8 jaar, eindelijk een beetje "groot". Wij waren altijd een heel klein klasje van op zijn hoogst 15 leerlingen. Omdat nu zo veel mensen naar de hierop volgende diploma years willen (omdat de school een UWC is geworden en beroemd door de goede naam), komen ze nu in mijn klas. Want de regel is dat als ze al op school zitten, ze mogen doormoeten naar die diplomajaren (5 en 6 VWO) terwijl vrijwel alle andere leerlingen eerst door een selectie moeten. We zijn eindelijk met z'n 20-en, en het is zo raar dat wij op eens alle stoelen van de klaslokalen gebruiken!

Ida is hier ook een hele tijd geweest omdat haar colleges allemaal online waren, en omdat haar vlucht keer op keer afgelast werd. Nu gaat ze weer terug naar Nederland, dus ben ik straks weer de oudste in huis en hoef dan ook maar zes borden op tafel te zetten in plaats van zeven.

Ik doe nog steeds zo veel mogelijk mee aan sport; voetbal, frisbee, badminton, CrossFit en ook zwemmen met de klas, maar mijn knie doet deze tijd heel veel pijn (ik had een klein ongelukje tijdens voetbal een paar jaar geleden), dus ik doe het rustig aan. Dit is niet echt een probleem omdat er in het kader van de voorzichtigheid nu geen inter-school competities zijn, om het contact met andere scholen te verminderen. De gymlessen in de klas zijn nu Life Saving zoals elk jaar, en ik vind het echt de leukste gymactiviteit omdat je met partners moet doen alsof je aan het verdrinken bent, en dan moet je partner naar je toe zwemmen op de vloer, en je "redder", en geloof me, dat is moeilijk als je met je vrienden niet kan stoppen met lachen...

Kampeertrip Enduimet - we kwamen 's ochtends de leeuw in tegen die we 's nachts hadden horen brullen

Hugo

[Hugo, 14 en inmiddels langer dan Doris, met de grootste voeten van het huis. Is steeds serieuzer bezig met huiswerk en sport, en staat drie keer per week om 5 uur al op voor zwemtraining.]

Hallo iedereen, hoe gaat het daar in Nederland? Hier gaat het best goed. Een week geleden was er een mountainbike-toernooi op

de westflank van de Kilimanjaro, waar ik aan had mee gedaan. Ik was eigenlijk twaalfde van de 20 mensen die mee deden, maar iedereen was wel veel ouder dan ik omdat ik nog maar 14 ben, en iedereen was tenminste 20 jaar. Dat vond ik eigenlijk best stoer. Het hele toernooi met kamperen was wel heel leuk (en koud zo hoog op de berg, ik denk wel 1800 meter). Ik denk dat ik het ook volgend jaar ga doen, en dan moeten alle anderen ook mee omdat het kamperen zo gezellig was. Het was wel duur!

Met onze "adoptieerlingen" uit eten voor vluchtelingstudent Peters 18e verjaardag

Over een paar weken hebben wij een zwemtoernooi, dat gaat heel leuk worden. Zeker omdat ik de laatste vier maanden wel 8 keer per week train, en de coaches zeggen dat ik vooruit gegaan ben. Ik win soms zelfs van het meisje dat Tanzaniaans jeugdkampioen 2019 was.

Over een week hebben wij ook de 5km Fun Run. Die moeten we per se doen voor onze rapportcijfers voor gym. Dit vind ik niet zo leuk omdat ik niet echt een renner ben en echt liever in het water zit. Nu hebben ze ook nog de echte 5km Fun Run (die onderdeel is van de jaarlijkse Kili Marathon) veranderd in een Campus Fun Run, omdat er in de stad meer virusbesmettingen zijn gekomen. De grote marathon gaat gewoon door maar met de grote menigten wil de school niet dat we eraan meedoen. Dat begrijp ik eigenlijk wel want het is altijd een heel rommelig gedrang voordat de renners vertrekken. Wij hadden ook nog een klein voetbaltoernooitje op school, en dat vind ik dan wel weer leuk.

Rennen achter een bal aan is gewoon minder saai. Doe iedereen!

Steven

[Steven is 11 jaar oud, at vorige week wel 8 bolletjes tijdens het middageten en gaat nu ook groeien. Hij wees Marco tijdens de zaterdagse boodschappentocht alle plankjes in winkels aan waar hij 'vroeger' niet, maar nu opeens wel bij kon.]

Hallo iedereen in Nederland en misschien ook daarbuiten. In de vorige maand moest onze school 2 weekjes overschakelen naar online lessen omdat er een jongetje besmet was geraakt. Dat was eindeloos en heel saai. Ik ben blij dat de school nu weer open is gegaan. In deze twee weken had ik veel Zoom vergaderingen met mijn klas en mijn juf. Het was echt saai en ik heb niks leuks mogen doen, omdat de campus ook gesloten was en ik anders elke dag daar ga spelen. Het enige wat ik eigenlijk deed was online en offline games spelen. Mijn vrienden kwamen natuurlijk wel soms langs en dan ging ik ook naar hun huis.

Steven en zijn klas bij het thema "historische figuren"

Toen we weer op school waren, deden we basketbal en badminton tijdens de gym. Dat vind ik wel heel leuk. Na deze tijd hadden we twee weken lang geen huiswerk, dus dat was dan ook wel weer leuk. We zijn ook weer begonnen met zwemtraining op school. Ook ben ik begonnen met schaken en daar ben ik

best goed in. We hebben een schaakspel met allerlei diertjes gesneden uit hout als de schaakstukken. Die zijn soms kapot en vallen de hele tijd om, dus ik moet een gewoon schaakspel gaan zoeken. Dat werkt veel beter denk ik.

Vicky

[Vicky is nu 9 en nog altijd de prinses van het huis. Vorige week gingen we 2 dagen naar de kust, met zijn achten in 1 gewone auto en de instructies om alleen het hoogst noodzakelijke mee te brengen. Wat kwam er uit Vicky's bagage toen we eenmaal op weg waren? Rollerblades – wat, voor op het strand?! –, make-up setjes en genoeg kleren voor 2 weken!]

Vicky en haar klas

Hallo mensen, ik ben Vicky. Ik word nu bijna 10. Ik vond de 2 weken schoolsluiting niet leuk, maar gelukkig had ik nog wel een feestje van mijn vriendin Rhea. Ze had het thema blauw en toen heb ik zelf mijn haar blauw geverfd. Dat is nu 6 weken geleden en mijn haar was eerst een soort grijs-paars, toen blauw. Toen ging ik weer zwemmen in het zwembad van de school waardoor mijn haar turquoise werd. Nu is het blauwgroen en ik vind het nog steeds mooi. Ik ben het enige meisje op de campus met blauw haar! Er zit nu een ander meisje met gekleurd haar op school, ze heet Marina uit Chili. Zij heeft elke maand andere kleuren in haar pony en gaat een keer mijn pony ook zo mooi maken. Mama vindt het goed.

Marco

"In 1909 vond de Duitse scheikundige Fritz Haber een proces uit waaraan de helft van de wereldbevolking zijn leven te danken heeft."

Deze openingszin van een aflevering van de beluisterenswaardige BBC podcastserie "50 things that made the modern economy" zette me aan het denken. Ik had nog nooit van de goede man gehoord, en dan zo'n significante uitvinding? Het zou nog een paar decennia duren voor Alexander Fleming penicilline zou ontdekken, zonder twijfel de belangrijkste levensreddende uitvinding van de vorige eeuw.

Maar welke andere uitvinding kon dit zijn? Het bleek niet te gaan om een medische ontwikkeling. Haber stapte met zijn uitvinding naar Carl Bosch – neef van dé Robert Bosch, naamgever van het Duitse UWC waar Willem nu is, en van ongetwijfeld minstens één apparaat in uw huis – die het proces succesvol wist te industrialiseren. Haber kreeg in 1918 de Nobelprijs voor het naar hem genoemde proces, een beslissing die door tijdgenoten als Einstein en Rutherford veroordeeld werd omdat Haber zich tussen 1910 en 1918 wijdde aan de ontwikkeling van chemische wapens, en zelfs persoonlijk toezag op de toepassing van chloorgas in de slag bij Ieper.

Voor de ingang van het UWC in Freiburg toen we er in december 2019 met de camper langs reden

Weet u al om welke uitvinding het gaat? Ik wist het ook niet maar het Haber-Boschproces

onttrekt stikstof aan lucht. En stikstof, samen met fosfor en kalium, zijn (met water en licht) de ingrediënten voor gewassen om te groeien. Het kunnen "oogsten" van stikstof uit niets dan lucht maakte het mogelijk om op grote schaal kunstmest te produceren. En het is deze kunstmest waardoor de landbouw meer kon gaan produceren dan wat een agrarische samenleving zelf consumeert. Zoveel meer dat de aarde naar schatting vier miljard mensen (de helft van de wereldbevolking) extra kan voeden dankzij kunstmest. "Brot aus Luft", kopten de kranten.

Toen ik de volgende ochtend naar mijn werk liep, stond ik daarom even langer stil bij de stikstof & zuurstoffabriek op het ziekenhuis-terrein. Deze uiterst lawaaiige installatie stond voorheen een paar kilometer verderop, maar werd twee jaar geleden om onnavolgbare redenen pal naast de afdelingen herbouwd. Mijn mijmeringen over Haber-Bosch waren evenwel niet de enige reden om er stil te staan. De vele cylinders die ik er voorheen nooit had zien staan belemmerden bijkans de doorgang, en het viel me ineens ook op dat de installatie die voorheen misschien eens per week draaide, nu eigenlijk nooit stil was. (Het is op zijn plaats om hier op te merken dat medische stikstof en zuurstof niet geproduceerd worden met het Haber-Boschproces, maar middels drukwisseladsorptie; dat leerde ik echter ook pas later.)

We krijgen natuurlijk vaak de vraag hoe het nu gaat in het land dat door zijn president in juni vorig jaar Covid-vrij werd verklaard. Het antwoord is dat, bij gebrek aan cijfers (sinds vorig jaar april), je daar weinig over kan zeggen. Bovendien is het sinds juli vorig jaar verboden om online informatie te verspreiden over uitbraken van infectieziekten in binnen- en buitenland. Dit is voorbehouden aan de overheid.

In de communicatie van de overheid lijkt

echter wel langzaam iets te schuiven. Een woordvoerder zei vorige week in een interview met de BBC: “We zeggen niet dat er in Tanzania geen Covid voorkomt” – en dat is weliswaar geen erkenning, maar in ieder geval niet langer ontkenning. Hij vervolgde met “maar wij gaan niet vaccineren, in ieder geval niet totdat het vaccin door ons is goed bevonden”. Dat zet gelukkig de deur op een kier. Het is te hopen dat op hoog niveau de boodschap van de WHO is begrepen: als straks de rest van de wereld is gevaccineerd dan zal niemand het in zijn hoofd halen om naar de paar overgebleven “rode zones” te reizen. Zeker niet als je bedenkt dat een land waar het virus welig kan tieren, een broedplaats zal zijn voor nieuwe varianten. Voor een land waar toerisme de belangrijkste buitenlandse inkomstenbron is, is er geen schadelijker scenario denkbaar.

Vooralsnog kiest het land er echter voor, aldus de woordvoerder van het ministerie van gezondheid, om gebruik te maken van een bewezen behandeling die ontwikkeld is door het eigen nationaal instituut voor medisch onderzoek. Zonder gepubliceerde resultaten van clinical trials valt een dergelijke behandeling niet onder de internationale standaard van “bewezen”, maar de flessen met het witte drankje en de kleine flesjes met eucalyptusolie vinden gretig aftrek in ons instituut voor “evidence-based research”.

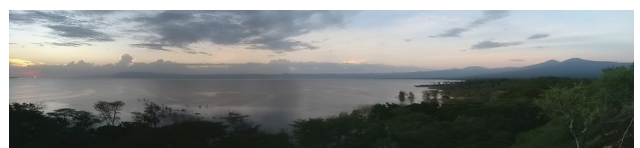
In een interview van Al Jazeera zeiden een journalist en een arts (beiden Tanzaniaanen in ballingschap in het buitenland) dat ze een verandering zagen, maar pas nu de overheid eigenlijk niet anders meer kan. Iedereen kent inmiddels wel mensen die aan “zware longontsteking” zijn overleden, inclusief ministers en andere hooggeplaatste officials. De vicepresident van Zanzibar verklaarde officieel dat hij positief was getest voor het virus, en overleed niet lang daarna. De grootste rol in het forceren van de

verandering is zonder twijfel gespeeld door de kerken, toen zij publiek gewag gaven van almaar stijgende aantallen sterfgevallen.

“Het is wachten op het bijdraaien van de president”, aldus de journalist. “We hebben het hier niet over het beleid van een land, maar over dat van één man die alle beslissingen in het land neemt. Hij bepaalt het leven van elke individuele inwoner. Als hij morgen zegt dat iedereen een mondkapje moet dragen, dan doet iedereen dat nog dezelfde dag.”

Het is voor ons niet altijd gemakkelijk om dit met lede ogen aan te zien. Toch houd ik me in gesprekken met bijvoorbeeld collega’s op de vlakte. Ik moest op mijn tong bijten toen ik welopgeleide collega’s het witte toverdrankje zag afhalen bij het secretariaat, maar het helpt niemand om gewezen te worden op iets wat je zelf stilzwijgend ook wel weet. Het vergroot vooral je gevoel van machteloosheid.

En er is nog iets belangrijkers: net als andere humanitaire werkers, zijn we hier namens een organisatie (en uiteindelijk namens mensen zoals u, onze donateurs). We kunnen wel onze “kop boven het maaiveld willen uitsteken”, maar de kans is dan groot dat wij – én Fidesco en andere humanitaire hulpverleners – hier binnenkort niet meer welkom zijn. In een land waar de president regelmatig “buitenlandse imperialisten” beschuldigt van kwade bedoelingen, is de positie van NGO’s al uiterst fragiel. Het is dan belangrijker om “aan tafel te blijven”, ook als dat betekent dat je veel over je kant moet laten gaan. Uiteindelijk zijn we hier niet om de hele wereld te veranderen, maar om iets te betekenen voor “de gewone mensen”.

Waarom sturen wij jullie deze nieuwsbrief?
Natuurlijk om jullie op de hoogte te houden van onze activiteiten!
Met acht jaar ervaring hebben we het bewijs dat we dit
zonder jullie financiële steun NOOIT hadden kunnen waarmaken.

Dankzij jullie giften aan FIDESCO kunnen wij dit blijven doen.
Een donatie o.v.v. "Tanzania" komt ons project regelrecht ten goede.
Er blijft niets aan de strijkstok hangen, behalve de kosten voor de
postzegel op deze nieuwsbrief!

FIDESCO is een internationale katholieke NGO (niet-gouvernementele organisatie) die zich al meer dan 30 jaar succesvol richt op kleinschalige uitzendingen.

FIDESCO zendt vrijwilligers uit om hun professionele kwaliteiten in te zetten voor mensen die het echt nodig hebben. De uitzendingen duren twee jaar. Je krijgt tevoren een training en wordt tijdens de uitzending begeleid vanuit Europa.

Voor informatie bel 0852-731732 of stuur een e-mail naar info@fidesco.nl

FIDESCO is een ANBI. Donaties zijn fiscaal aftrekbaar.

Bijdragen kan op deze drie manieren

1. Een storting op rekening NL53 ABNA 0566 0142 97 van Stichting FIDESCO Nederland in Venlo o.v.v. "Tanzania"
2. Betaling via Tikkie op www.fidesco.nl
3. Machtiging via de bijgesloten antwoordcoupon

LET OP!
FIDESCO verduurzaamt.
Wilt u in de toekomst ons
nieuws blijven ontvangen,
geef dan uw emailadres door
op info@fidesco.nl

Als tegenprestatie houden wij een blog bij op www.zwets.com, en ontvang jij periodiek deze nieuwsbrief. De nieuwsbrieven die we sinds onze aankomst hebben geschreven, zijn ook op onze site te vinden.

